

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 22-2611

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
צבי פרלמוטר, רו"ח - חבר

העוררת: אדר מערכות מיזוג אוויר בע"מ, ח.פ. 515771772
באמצעות רומן צרלשטיין

נ ג ד

המשיבה: רשות המסים
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת היא חברה המבצעת עבודות בתחום מיזוג האוויר, ומספקת שירותים של תכנון, התקנה ושיווק של מערכות מיזוג אוויר ללקוחות עסקיים.
2. העוררת הגישה בקשות למענקים למספר רב של תקופות זכאות. בקשות העוררת למענקים בתקופות הזכאות השונות אושרו על ידי המשיבה, ואולם הבקשה שהוגשה לתקופת הזכאות מאי-יוני 2021 התקבלה באופן חלקי בלבד – המשיבה החליטה להתערב במקדם ההוצאות הקבועות, שכן מצאה כי סכום המענק המבוקש עולה בהרבה על הוצאות העוררת, ובהתאם למאזן בוחן אושר מענק בגובה 12,578 ש"ח בלבד.
3. כנגד החלטה זו הגישה העוררת השגה, אשר נדחתה על ידי המשיבה בהחלטה מנומקת בזו הלשון:

"לא נמצא קשר סיבתי בין הירידה הנקודתית בהכנסות לבין הקורונה:

1. מבדיקה אשר נערכה נמצא כי הלקוחות העיקריים של החברה הם חברת "שופרסל" וחברת "טיב טעם", עסקים אשר לא הוטלו עליהם הגבלות בזמן הקורונה.
2. בדיקה נוספת העלתה כי פעילותך מול הלקוח "טיב טעם", הופסקה בסוף 2019, הרבה זמן לפני הקורונה וללא קשר לקורונה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

3. כמו כן מהשוואת הכנסות 01+02/20 אל מול תקופה מקבילה ב 2019 נמצא כי קיימת ירידה מאוד חדה בהכנסות, ירידה זו החלה לפני הקורונה וללא קשר לקורונה.

4. בדקיה (צ"ל בדיקה) נוספת העלתה כי הירידה בפעילות החל מ 11/2019.
5. כמו כן גם בתקופות ללא סגרים והגבלות, ובטח לא על הענף בו אתה עוסק, ולא על הענף בו עוסקים לקוחותיך העיקריים, כמו בתקופות 07/2021 עד 12/2021, לא דיווחת על הכנסות כאלו שדווחו בתחילת שנת 2019.
נציין כי במידה וכן היה מתקיים קשר סיבתי – ע"פ דוח 2021 לעסק אין הוצאות קבועות כלל – סכום המענק הנדרש גבוה מסך התשומות המקווצות בתקופת הזכאות.

4. נציין במסגרת החלטה זו, הגם שהמשיבה קבעה כי אין קשר סיבתי, היא הותירה על כנו את סכום המענק שאושר לעוררת בשלב הקודם (כפי שעולה מפירוט התשלומים שצורף להחלטה).

5. מכאן הערר שבפנינו.

6. לשלמות התמונה נציין כי בד בבד עם דחיית ההשגה, הודיעה המשיבה לעוררת על ביטול זכאותה בשלוש תקופות זכאות נוספות שבהם כבר אושרו מענקים, וזאת מהטעמים שהוזכרו לעיל. ההחלטות בתקופות זכאות אלו אינן עומדות לדיון במסגרת הערר הנוכחי, שכן לא התקבלה בתקופות אלו החלטה בהשגה. הערר נסוב אפוא על תקופת הזכאות מאי-יוני 2021 בלבד.

טענות העוררת

7. בכתב הערר, טענה העוררת כי הנטל להוכחת היעדר קשר סיבתי מוטל על המשיבה. נטען כי גם לקוחות העוררת שלא הוגבלו בתקופת הקורונה, הפסיקו את השקעותיהם בפיתוח התשתיות והפנו את משאביהם להתמודדות עם המשבר. העוררת טענה כי הקורונה הביאה להאטה כללית במשק ובעקבות זאת לא חודשו פרויקטים גדולים מהסוג שבהם היא פועלת. העוררת טענה כי אילולי הקורונה היא הייתה מפתחת את עסקיה במגזרים נוספים – כגון מגזר ההייטק והמגזר השלישי שנפגעו מהקורונה.

8. העוררת הוסיפה כי המשיבה איחרה במתן החלטה בשלב ההשגה, בכך שהחלטה ניתנה בתוך 311 ימים במקום בתוך 120 כפי שמורה החוק – וטענה כי בכך חרגה המשיבה מסמכותה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

9. במענה לשאלת יו"ר הוועדה בעניין ההוצאות הקבועות, טענה העוררת כי לא קיימת הפרדה ברורה בין הוצאות קבועות להוצאות משתנות, וכי אירעה ירידה ברווחיות. לעניין ירידת המחזורים שאירעה לפני מגפת הקורונה, הסבירה העוררת כי בעבודתה מול לקוחותיה העסקיים תהליך המכירה הוא ארוך, והעובדה שהסתיים פרויקט מסוים מספר חודשים לפני הקורונה ולא החל פרויקט אחר אינה רלוונטית – שכן רשתות השיווק הקפואו את השקעותיהם בסניפים חדשים בתקופת הקורונה. כמו כן הוזכר כי החברה פעלה בנוסף גם מול לקוחות שאינן רשתות שיווק.

טענות המשיבה

10. בכתב התשובה טענה המשיבה כי טענות העוררת לפגיעה לכאורה ברשתות השיווק ולעצירת העבודה ברשתות אלו אינן מתיישבות עם המציאות, שכן רשתות השיווק פרחו והתפתחו מכל ההיבטים, כאשר מערכות מיזוג אוויר הן נדרשות בכל מקרה. המשיבה הדגישה כי בתקופת הזכאות הנדונה, מאי-יוני 2021, כבר הוסרה כל המגבלות והסגרים על פעילות רשתות השיווק ולא אמורה להיות עוד השפעה של מגפת הקורונה. לגבי הלקוח טיב טעם, צורפה התכתבות עם נציגי החברה בה צוין כי העבודה עם הלקוח הינה בהתאם לכדאיות הכלכלית, ולא הוזכר כל קשר להתפשטות נגיף הקורונה. המשיבה טענה שהעוררת לא הציגה ולו בדל ראיה בדבר הקשר הסיבתי לאירועי הקורונה – כגון ביטול עסקאות או מסמך דומה.

11. לעניין ההוצאות הקבועות, הזכירה המשיבה את התחשיב שנערך במסגרת ההחלטה בבקשה הראשונית.

12. לעניין האיחור בשלב ההשגה טענה המשיבה כי המועד לקבלת החלטה נקבע ללא סנקציה בצידו – כך שבהתאם לפסיקת בתי המשפט, מדובר במועד מנחה שאי קיומו אינו מוביל לפסילת ההחלטה; כי המחוקק נמנע במכוון מלקבוע סנקציה, בשל העומס חסר התקדים המוטל על המשיבה; כי העוררת מושתקת מלטעון נגד האיחור כיוון שלא הגישה ערר מיד עם חלוף המועד; כי העוררת קיבלה מקדמות ולא הצביעה על נזק שנגרם לה עקב האיחור; וכי ניתן לרפא את הפגם שבאיחור באמצעות פסיקת הוצאות או הימנעות מפסיקת הוצאות במקרה שבו הערר אינו מוצדק. עוד נטען כי בפסיקות של בתי משפט מחוזיים הובעו דעות שונות, ואין לומר כי הפסיקה מחייבת לזכות את העוררת במענק רק בשל האיחור בהשגה.

מדינת ישראל ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

דיון והכרעה

13. בדיון שהתקיים באמצעים טכנולוגיים ביום 5.12.2022 שמענו בהרחבה את טענות הצדדים בסוגיית הקשר הסיבתי.

14. לאחר ששמענו את טענות הצדדים ועיינו בכתבי הטענות, באנו לכלל מסקנה כי **דין הערר להידחות**. להלן נעמוד בהרחבה על טעמי החלטתנו.

רקע נורמטיבי – דרישת הקשר הסיבתי

15. נקודת המוצא היא כי המענקים לפי חוק התוכנית לסיוע כלכלי נועדו לסייע לעסקים שנפגעו כתוצאה מהתפשטות של נגיף הקורונה. בהתאם להחלטת הממשלה ולחוק, לא די בעובדה שחלה בעסק ירידת מחזורים בהשוואה לשנת 2019, אלא יש להראות כי **"ירידת מחזור העסקאות בתקופת המענק נגרמה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף covid-19"** (סעיף 8(3) לחוק). במילים אחרות, המענק יינתן רק אם קיים קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה.

16. בחוק התוכנית לסיוע כלכלי לא נקבע כי עוסק המבקש מענק מחויב להוכיח את הקשר הסיבתי באופן פוזיטיבי, וכפי שנקבע בעבר בהקשר זה, ניתן לומר כי יש מעין הנחת מוצא עובדתית לפיה במקום שקיימת ירידת מחזורים, קיים גם קשר סיבתי להתפשטות נגיף הקורונה. יחד עם זאת, במקרים שבהם רשות המסים מצביעה על ממצאים עובדתיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו של קשר סיבתי, נטל ההוכחה מוטל על העוסק, ועליו להבהיר את הקשר בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה (ראו **עניין ב.ג. בטחון**, פסקה 53 לפסק הדין).

17. בעניין ב.ג. בטחון ובפסיקות קודמות של ועדות הערר הוזכרו ממצאים שונים שהוכרו ככאלו שמעבירים לעורר את הנטל הראייתי להוכחת קיומו של הקשר הסיבתי. בין היתר נקבע כי העורר נדרש להוכיח את הסיבה לירידת המחזורים כאשר חלה ירידה בהיקף ההכנסות או בהיקף הפרויקטים שלו, עוד לפני משבר הקורונה, או שחל שינוי אחר בעסק לפני פרוץ המגפה (**עניין ב.ג. בטחון**, שם; ולפירוט אודות מקרים נוספים ראו ערר-1740-21 **דורון אוסט נ' רשות המסים**, ניתן ביום 21.12.2021, בפסקה 17 להחלטה, ובמובאות שם).

18. כאשר הירידה בהכנסות נובעת ממצב מאקרו כלכלי, שהביא לירידה כללית בהיקף הפעילות העסקית בתחום, עשוי להיות קושי לשים את האצבע על מסמכים וראיות שיוכיחו את הקשר הסיבתי; במקרים כאלו ניתן להסתפק בהסברים קוהרנטיים, הנתמכים בראיות נסיבתיות כלליות, כגון ראיות סטטיסטיות ודיווחי ההכנסה בתקופות

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

השונות (ראו ערר 1619-22 א.א.א. הנדסה אזרחית (2010) בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 13.12.2022; להלן – עניין הנדסה אזרחית).

מן הכלל אל הפרט

19. בענייננו, המשיבה הצביעה על מספר ממצאים המעבירים את נטל ההוכחה לעניין הקשר הסיבתי אל כתפי העוררת.

20. ראשית, לפי דיווחי המע"מ של העוררת – ירידת המחזורים שלה החלה עוד לפני מגפת הקורונה. המשיבה ציינה את חודש נובמבר 2019 כנקודת מפנה, שכן בחודש זה לא היו הכנסות (ומיד לאחריו בחודש דצמבר ההכנסות היו נמוכות) – ואולם הערנו כי מגמת ירידה ניכרת החלה כבר בחודש יוני 2019. נחדד ונדגיש כי בחמשת החודשים הראשונית של שנת 2019, ממוצע ההכנסות החודשי של העוררת עמד על כ-826 אלף ש"ח, ואילו ב-7 החודשים האחרונים של 2019, הממוצע צנח לכ-236 אלף ש"ח. מדובר כמובן על נתונים ממוצעים וקיימת סטיה לכאן ולכאן בשתי התקופות, ואולם קו החתך הוא דראסטי – עד חודש מאי 2019 כל דיווחי ההכנסות החודשיים של העוררת היו מעל 500 אלף ש"ח, ולרוב גבוהים באופן ניכר, ואילו לאחר מכן כל דיווחי ההכנסות היו נמוכים מ-500 אלף ש"ח, ולרוב נמוכים באופן ניכר (למעט הכנסה אחת מעל 500 אלף ש"ח בינואר 2020).

21. לכך מצטרפים הממצאים שהציגה המשיבה, ולפיהם הפעילות מול חברת טיב טעם הופסקה ללא קשר למגפת הקורונה. המשיבה הציגה את התכתובת שהיא קיימה עם נציגי טיב טעם, וממנה עולה כי ההתקשרות עם העוררת הינה בהתאם לצורך. אין מחלוקת כי ההתקשרות עם חברת טיב טעם הסתיימה בסוף שנת 2019, ולא התחדשה גם במועד מאוחר יותר.

22. בהקשר זה, טענה העוררת כי העבודה מול הלקוחות כרוכה בתהליך מכירה ארוך, ועשוי להתקיים פער זמנים עד לקבלת הכנסות בפועל מפרויקטים חדשים. בדיון הוסיפה העוררת וטענה כי הפרויקטים מרוכזים לתחילת השנה כיוון שתקציבי הלקוחות מתחדשים עם תחילת השנה הקלנדרית.

23. טענות אלו של העוררת לא נתמכו בנתונים, ואף ניתן לומר כי הם אינם עולים בקנה אחד עם הנתונים שמצויים בדיננו. באופן תיאורטי, ניתן לקבל טענה לפיה קשה לשמור על עקביות ברמת הכנסות גבוהה, וכי ירידות מסוימות במחזור ההכנסות הן פועל יוצא של מועד סגירת העסקאות. אלא שבמקרה שלנו לא מדובר על תקופה קצרה של הכנסות נמוכות – למשך 9 החודשים שקדמו למגפת הקורונה, הכנסות העוררת היו ברמה נמוכה. אם בתקופה כה ארוכה המתינה העוררת ל"סגירה" של פרויקטים חדשים, סביר יותר

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

להניח שפרויקטים נוספים אלו הם בגדר משאלת לב, ולא בגדר שגרת העבודה שהייתה צפויה בכל מקרה.

24. נזכיר כי החברה העוררת הוקמה בשנת 2018, לאחר עיסוק קודם של מנהל העוררת כעוסק מורשה. במהלך רוב שנת 2018, מחזורי ההכנסות של העוררת היו נמוכים אף הם, והסתכמו בממוצע של כ-189 אלף ש"ח בחודש. רק תקופת הדיווח האחרונה, לחודשים נובמבר-דצמבר 2018, כללה דיווח הכנסה גבוה שמשקף ממוצע חודשי של כ-517 אלף ש"ח. מהנתונים עולה כי מאז הקמתה של העוררת, היו לה כ-10 חודשים של הכנסות נמוכות, תקופת גאות שהחלה מסוף שנת 2018, ונמשכה כ-7-6 חודשים ובה חוותה הכנסות גבוהות, ולאחר מכן, עד פרוץ מגפת הקורונה, 9 חודשים נוספים של הכנסות נמוכות.

25. משמעות הנתונים הללו ברורה – תקופת הגאות בהכנסות העוררת הייתה קצרה, כאשר לפניה ואחריה היו לעוררת הכנסות שפל, נמוכות בהרבה. אילו הירידה בהכנסות הייתה מצב זמני של המתנה לסגירת פרויקטים נוספים, הירידה הייתה קצרה יותר, והיה מקום לצפות לנתונים עקביים יותר באשר לרמת ההכנסות הגבוהה.

26. הנתונים בנוגע להכנסות העוררת בשנים אחרות מפריכים גם את הטענה בנוגע למחזוריות הקלנדרית המחייבת כביכול עליה בהכנסות בתחילת השנה, בשל תקציבי הלקוחות. שנת 2018 התאפיינה במגמה הפוכה – רוב ההכנסות הופקו בחודשים האחרונים של השנה, ושיקולי התקציב השנתיים הנטענים לא השפיעו על הכנסות העוררת. גם שנת 2020 לא נפתחה ברמת הכנסות גבוהה במיוחד (אף שתחילת השנה לא הושפעה ממגפת הקורונה). הנתון של שנת 2019 מצטייר יותר כנתון מקרי ומזדמן, פועל יוצא של פרויקטים שהסתיימו, ללא קו מגמה ברור כפי שניסתה העוררת לטעון.

27. הנתונים לגבי השנים השונות מגלים קו מגמה שונה מכפי שביקשה העוררת לצייר. הכנסות העוררת בשנת 2018 עמדו על כ-2.9 מיליון ש"ח (בדיון הוזכר נתון שנתי של 3.2 מיליון ש"ח, וייתכן שהכוונה היא לסכום כולל מע"מ, או לסכום הכולל הכנסות שדווחו במסגרת העוסק מורשה). גם בשנת 2020, שנת פרוץ מגפת הקורונה, עמדו ההכנסות על כ-3.4 מיליון ש"ח המחזור השנתי לשנה זו – שבה התפרצה מגפת הקורונה – מגלם ממוצע הכנסות חודשי של כ-283 אלף ש"ח, כלומר – ההכנסה עלתה ביחס לרמת ההכנסה הממוצעת במחצית השניה של 2019. באותו אופן, גם בשנת 2022, לפי הנתונים שנמסרו בדיון, צפי ההכנסות לתום השנה עומד על כ-3.3 מיליון ש"ח. דפוס ההכנסות של העוררת הוא יציב אפוא, והשנה החריגה היא שנת 2019 שבה דווח על הכנסות גבוהות במיוחד בתחילת השנה – מגמה שנפסקה בחודש יוני כפי שהוסבר לעיל.

28. שונים הם פני הדברים בשנת 2021. בשנה זו חלה ירידה נוספת ברמת ההכנסה של העוררת – בתקופת המזכות למענק, ינואר עד יוני 2021, הכנסותיה של העוררת עמדו

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

על ממוצע של כ-128 אלף ש"ח לחודש, אולם מגמה דומה נשמרה למעשה לאורך כל שנת 2021 – מחזור ההכנסות הממוצע לשנה זו בכללותה עמד על כ-136 אלף ש"ח לחודש – סכום נמוך בבירור בהשוואה לשנת 2020, ואף בהשוואה לתקופה שמחודש יוני 2019 ואילך.

29. מה פשר השינויים הללו וממה הם נובעים? העוררת מסרה בכתבי טענותיה ובדיון הסברים כלליים בלבד בנוגע לשינויים בהכנסותיה, ולא הציגה ראיות להוכחת הסברים אלו.

30. טענתה העיקרית של העוררת היא טענה כללית בדבר ירידה בהיקף העבודה – לא היו מכרזים שהיא הייתה יכולה להשתתף בהם, והיא לא קיבלה פניות, כך שחלה ירידה בהכנסות. העוררת הדגישה כי בשנים 2019-2020 היו לה עבודות בענף ההייטק, וכי בשנת 2021 לא היו כלל עבודות במגזר זה. טענה זו אינה מתיישבת עם ההיגיון הבריא – אם הירידה בהזמנות בתחום הייטק נגרמה כתוצאה ממגפת הקורונה, היא הייתה צריכה להתבטא כבר בשנת 2020 – אלא שבשנה זו נותרו ההכנסות יציבות בהשוואה לשנים קודמות. מדוע אפוא חלה הירידה דווקא בשנת 2021? מדוע מחזורי ההכנסות נותרו נמוכים בכל שנת 2021, חרף ההתאוששות הצפויה ממגפת הקורונה? לשאלות אלו לא ניתן מענה מניח את הדעת.

31. נזכיר שוב כי העוררת לא ביססה את טענותיה על מסמכים או ראיות. אין בפנינו מידע לגבי היקף ההכנסות שהיו לעוררת ממגזר ההייטק, מרשתות השיווק, וממגזרי הפעילות השונים שהוזכרו במהלך הדיון בערר. אם הירידה בשנת 2021 הייתה נובעת ממרכיב הכנסות מסוים, ניתן היה לצפות שהעוררת תציג בפני הוועדה נתונים השוואתיים המעידים על ירידה באותו מרכיב.

32. למען ההגינות, נציין כי העוררת הותירה בדיון רושם אמין, ואולם בתום הדיון, עם כל ההבנה, לא הצלחנו להלום את טענותיה עם הנתונים שבידינו. העוררת לא סיפקה הסבר מניח את הדעת לירידה שחלה בהכנסותיה במהלך שנת 2019; העוררת טענה בעלמא שהיא מצפה להכנסות שנתיות בהיקף של כ-6 מיליון ש"ח בשנה, ואולם הנתונים מעידים על כך שדווקא רמת ההכנסות של 3.4-3 מיליון ש"ח בשנה מאפיינת אותה יותר; הנתונים מגלים ירידה בהכנסות דווקא בשנת 2021, אולם העוררת לא התייחסה לכך ולא הציגה ראיות לכך שהירידה בתקופה זו נבעה ממגפת הקורונה; ההסברים הכלליים שהעוררת הציגה אינם מתיישבים באופן קוהרנטי עם העובדה שבשנת 2020 לא חלה ירידה דומה. בנסיבות אלו, אין מנוס מהקביעה שהעוררת לא הרימה את הנטל המוטל עליה להוכחת הקשר הסיבתי בין הירידה בהכנסותיה ובין מגפת הקורונה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

איחור במתן החלטה בהשגה

33. העוררת טענה כי בשל האיחור המשמעותי במתן החלטה בהשגה יש לקבוע כי ההחלטה בהשגה התקבלה בחוסר סמכות. אין בידנו אפשרות לקבל טענה זו, ונסביר.
34. פסק הדין המנחה בסוגיה זו ניתן בבית המשפט העליון – ע"מ 1386/04 **המועצה הארצית לתכנון ובניה נ' עמותת נאות ראש העין** (ניתן ביום 20.5.2018); בית המשפט העליון הבחין בין הסדרים שנקבע להם מועד מחייב, שבהם אי עמידה במועד מביאה לסנקציה הקבועה בחוק, לבין הסדרים שנקבע להם מועד מנחה, שבהם הפגם של אי עמידה במועד נבחן בהתאם לתורת הבטלות היחסית.
35. בעמ"נ 27710-06-21 **ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל** (ניתן ביום 3.1.2022) יישם בית המשפט גישה מחמירה הרואה במועד הקבוע בחוק מועד מחייב; גישה דומה יושמה על ידי אותו מותב גם בעמ"נ (חיפה) 3720-11-20 **בוריס פודולסקי נ' רשות המסים** (ניתן ביום 15.7.2022). מנגד, בתי משפט מחוזיים אחרים, וכן מרבית ועדות הערר, אימצו גישה מקלה יותר; לפי גישה זו, האיחור מהווה פגם מנהלי, שאמנם אין להקל בו ראש, אך אין לרפא אותו בדרך של קבלת הערר על הסף. בעמ"נ (תל אביב יפו) 40318-12-21 **פליסידד (פיסגה) בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 13.11.2022; להלן – **עניין פליסידד**) נקבע לאחרונה כי במקרה של איחור בהשגה אין לקבל את הערר על הסף, אך יש לפסוק הוצאות נגד המשיבה – גם במקרה שבו הערר נדחה לגופו של עניין. ברוח דומה, נקבע בעמ"נ (מרכז) 54772-06-22 **קבוצת ברקת יזמות והקמת מבנים בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 1.12.2022; להלן – **עניין ברקת**), כי ככלל, איחור בהשגה אינו מביא לקבלת המענק, וכן כי במקרה שבו עמדת המשיבה התקבלה, אין מקום בהכרח לפסוק הוצאות נגדה. ברוב פסיקותיהן של ועדות הערר אומצה הגישה המקלה, שנשקפת גם מפסקי הדין המאוחרים **בעניין פליסידד** ו**בעניין ברקת** (ראו **עניין הנדסה אזרחית**, פסקה 50 ואילך).
36. הלכה למעשה, איננו סבורים כי יש מקום לקבל את הערר – שמצאנו כי הוא אינו מוצדק לגופו – רק מן הטעם שנפל פגם של איחור במתן החלטה בשלב ההשגה. התנהלות זו של המשיבה אכן מצדיקה התחשבות במסגרת פסיקת הוצאות הצדדים בהליך – אם כי יש לתת את הדעת לכך שהערר נדחה.

סיכום ומסקנות

37. מכל הטעמים המפורטים לעיל, החלטנו לדחות את הערר. נזכיר שוב כי החלטה זו נסובה על תקופת הזכאות מאי-יוני 2021 בלבד. העניינים שנדונו בהחלטה זו עשויים להיות רלוונטיים לתקופות זכאות אחרות, אך מנגד יש לתת את הדעת לכך שביתר תקופות

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הזכאות שבמחלוקת כבר ניתנה החלטה, והמחלוקת נסובה על החלטה מתקנת (וראו והשוו, למשל, ערר 1714-22 פיליפ כלכלה שיתופית בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 1.1.2023).

38. נזכיר גם כי המשיבה החליטה לדחות את ההשגה, אולם לא שללה את הזכאות למענק שחושב לעוררת לפני שלב ההשגה – מענק בגובה 12,578 ש"ח שנועד לכסות את הוצאותיה הקבועות, בבחינת לפנים משורת הדין. נעיר כי העוררת ממילא לא הציגה תחשיב אחר בדבר הוצאותיה הקבועות, כך שייטכן והמענק שנוטר בידי העוררת משקף ממילא את מלוא המענק שמגיע לה על פי בדיקת ההוצאות הקבועות כפי שנקבע בשלב הקודם. החלטת המשיבה להותיר מענק זה על כנו חרף היעדר קשר סיבתי – עומדת בעינה, ואיננו מתערבים בה.

39. אשר לפסיקת ההוצאות, למרות האיחור במתן החלטה בהשגה, לא ראינו לנכון להורות על פסיקת הוצאות לטובת העוררת, וזאת בשים לב לכך שהערר נדחה, ובשים לב לכך שהמשיבה ממילא הלכה לקראת העוררת והותירה בידיה את המענק הנמוך שנקבע מלכתחילה, חרף המסקנה בדבר היעדר קשר סיבתי. לפיכך, הערר יידחה ללא צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשפ"ג, 08/01/2023, בהעדר הצדדים.

2611-22

צבי פרלמוטר, רו"ח
נציג ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה